

LJUBLJANA SCHOOL OF BUSINESS

**EASTERN EUROPEAN CONFERENCE OF
MANAGEMENT AND ECONOMICS**

May 24, 2019

**EECME 2019
Ljubljana 2019**

VISOKA ŠOLA ZA POSLOVNE VEDE

LJUBLJANA SCHOOL OF BUSINESS

EECME 2019

Proceedings of the 1st International Scientific Conference

**EASTERN EUROPEAN CONFERENCE
OF MANAGEMENT AND ECONOMICS**

May 24, 2019

*Co-organizer of the Conference:
Odesa Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics,
(Odesa, Ukraine)*

Editors: Lidija Weis, Viktor Koval

Ljubljana, Slovenia
2019

Serhij Lazorenko, Dmytro Balashov, Mykola Chkhailo MEDICAL-BIOLOGICAL CONTROL IN FEMALE FIGHTING	263	Inna Obikhod METHODS OF FOREIGN LANGUAGES TEACHING IN THE CONTEXT OF COMPETENCY-BASED APPROACH	299
Svetlana Yalanska, Nina Atamanchuk ART-ECOPSYCHOPRACTICE IN THE EDUCATIONAL SPACE	266	Nataliia Hrytsai SLOVENIAN EXPERIENCE OF TRAINING FUTURE BIOLOGY TEACHERS AT UNIVERSITIES	302
Zhanna Myna, Tetiana Bilushchak FUNCTIONS OF EDUCATIONAL MANAGEMENT TAKING INTO ACCOUNT THE CURRENT SPECIFIC NATURE OF MANAGING THE EDUCATIONAL ORGANIZATION	269	Tamara Komarnytska LANGUAGE TRANSFER IN THE SPEECH OF UKRAINIAN EMIGRATION AS AN ELEMENT OF ADAPTATION TO A NEW LINGUISTIC-CULTURAL ENVIRONMENT	305
Leonid Shmorgun MAIN DIRECTIONS OF ORGANIZATION OF EDUCATIONAL PROCESS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN ACCORDANCE WITH THE NEW LAW OF UKRAINE "ON HIGHER EDUCATION"	272	Olena Andriets DEVELOPMENT OF SENIOR PUPILS' MONOLOGIC AND POLYLOGICAL DISCURSIVE SPEECH	308
Anastasia Veklich, Olena Vasylieva, Kalina Pashkevych ANALYSIS OF EDUCATIONAL PROGRAMS FOR FORMING THE COMPETENCY OF THE FASHION INDUSTRY PROFESSIONALS	275	Iryna Savka, Tetiana Yaremko INTEGRATIVE APPROACH AS A BASIC ELEMENT IN THE PREPARATION OF THE FUTURE SPECIALISTS IN TRANSLATION	310
Anna Shotova-Nikolenko THE PECULIARITIES OF ENGLISH LANGUAGE LEARNING IN CONDITIONS OF INTEGRATION OF ECONOMIC RELATIONSHIP	278	Daryna Chernyak THE ROLE OF PHILOSOPHY IN PREPARATION AND EDUCATION OF MODERN HUMAN	313
Spartak Aytov HISTORICAL ANTHROPOLOGY AS A MODERN PHILOSOPHY OF HISTORY: GEOCULTURAL PARADIGMS	281	Iryna Haidaienko YAR SLAVUTICH FIGURATIVE AND EXPRESSIVE MEANS OF POETRY AS BIOGRAPHIC REPRESENTATIVES	315
Iryna Mishchynska SOCIALLY MARKED LEXICON OF ENGLISH ORIGIN IN UKRAINIAN SOCIETY	284	Nadezhda Lebedeva, Ludmila Tkachenko BASIC TERMS OF MARKETING	318
Oleksandra Borzenko REALIZATION OF THE COMMUNICATIVE APPROACH IN THE PROCESS OF THE FOREIGN LANGUAGE TEACHING	287	Valentina Melkonian TEACHING SPOKEN ENGLISH WITH THE HELP OF PARALINGUISTIC MEANS	321
Anatolii Yakunin ACADEMIC MOBILITY IN UKRAINIAN REALITIES	290	Maria Pentiluk PRINCIPLES OF TRAINING AS A BASIS FOR IMPROVING THE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF FUTURE PHILOLOGISTS IN A BILINGUAL ENVIRONMENT	324
Halyna Meshko, Oleksandr Meshko PSYCHO-PEDAGOGICAL TRAINING AS MEANS OF FORMING THE AUTOPSYCHOLOGICAL COMPETENCY OF THE FUTURE TEACHERS	293	Olena Servachak PERSONAL DEVELOPMENT OF STUDENT YOUTH THE EDUCATIONAL SPACE OF HIGHER SCHOOL	327
Tamara Hovorun, Oksana Kikinezhdi, Svyatoslav Kikinezhdi, Iryna Shulha ECONOMIC CULTURE OF STUDENT YOUTH: GENDER ASPECT	296	Tetiana Okunevich ENRICHMENT OF THE PUPILS' SPEECH BY UKRAINIAN VOCABULARY	330
		Iryna Babiy METAPHOR AS A COMPONENT OF THE AUTHOR'S PICTURE OF THE WORLD OF POETS OF THE SIXTIES	333

Вправа 1. Складіть із поданими словами всі можливі словосполучення.

Бузок, завірюха, сорочка, плекати, коваль, малеча, стельмах.

Вправа 2. Доберіть словосполучення, у яких одне із слів означало б: а) назву квітки; б) українську страву; в) елемент хатнього інтер'єру.

Вправа 4. Складіть і запишіть речення зі словами: *намисто, родичі, страва, дотепність, стодола, привичаїтися, повагом.*

Вправа 5. Напишіть твір-мініатюру: (5 клас): "Літній день, що найбільше мені запам'ятався"; твір-опис за картиною К. Білокур "Квіти за тином", "Незвичайна пригода" (6 клас); "Осінь на порозі" (7 клас).

Під час вивчення морфології у процесі засвоєння знань про самостійні частини мови доречною буде робота, спрямована на добір ключових слів та укладання тематичних словників. Завдання такого характеру сприятимуть не лише знайомству учнів з національно маркованою лексикою, а й розширенню словникового запасу школярів, формуванню вмінь добирати синоніми до запропонованих слів, доречно використовувати їх під час написання переказів, творів, складання діалогів, монологів тощо. Наприклад: *Прочитайте уважно головні слова та вирази до теми: "Зимовий ліс". За таким зразком доберіть словник до однієї з тем: "Літній сад", "Весняна гроза", "Пора бабиного літа".*

Під час роботи над словом з метою поглиблення знань учнів про його лексичне значення, розширення їхнього словникового запасу, розвитку інтересу до вивчаних мовних одиниць, зокрема національно маркованих слів, формування вмінь доречно використовувати ці одиниці в усному і писемному мовленні варто на уроках української мови проводити з учнями ігри. Наприклад: Тематична гра: *Хто більше?*

Завдання. Продовжити тематичний ряд, дібравши назви квітів, які ви знаєте і які ще не названі. *Я знаю квіти: настурці, магнолії, чорнобривці...*

Отже, засвоєння української лексики як системи, що є комплексом взаємопов'язаних елементів, вбачається найважливішим принципом у навчанні рідної мови. Тому вправи, в яких слово, словосполучення і речення розглядаються у системі, повинні включати характерні для української мови слова, словосполучення, що поверне мові її красу, природність і багатство.

Список використаних джерел

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К.: Ленвіт, 2003. – 261 с.
2. Неживий О.І., Ужченко В.Д. Дидактичний матеріал з народознавства на уроках української мови. - К.: Освіта, 1995. -287 с.

METAPHOR AS A COMPONENT OF THE AUTHOR'S PICTURE OF THE WORLD OF POETS OF THE SIXTIES

Iryna Babiy

Candidate of Philological Sciences, Docent,
Volodymyr Hnatiuk Ternopil National Pedagogical University
Ternopil, Ukraine

МЕТАФОРІКА ЯК КОМПОНЕНТ АВТОРСЬКОЇ КАРТИНИ СВІТУ ПОЕТІВ-ШІСТДЕСЯТНИКІВ

Бабій Ірина Михайлівна

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального мовознавства і слов'янських мов,
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка
Тернопіль, Україна

Питання вивчення поетичного мовлення здавна викликає дослідницький інтерес. В останні десятиліття велику увагу науковців привертає вивчення метафори, метафоризації художнього зображення. «Основа процесу метафоризації – конкретне лексичне значення слова, яке при метафоризації зазнає складного процесу абстрактно-образного узагальнення, що виявляється у своєрідному нашаруванні на пряме значення переносного, яке виникає на тлі прямого завдяки відповідному лексико-семантичному оточенню й у зв'язку з оновленням його функцій» [1, с. 61].

Метафору почали вивчати ще з античних часів. У сучасній філологічній літературі сьогодні розглядають метафору в різних аспектах: лексико-семантичному, ономазіологічному, граматичному, лінгвостилістичному, когнітивному та ін. Відомими дослідниками метафори є Г. Винокур, В. Виноградов, В. Русанівський, Л. Пустовіт, С. Єрмоленко, Л. Ставицька, Н. Сологуб, А. Мойсієнко, Л. Кравець, Г. Сіота та ін.

Яскраві й виразні метафори представлені в поетичному мовленні, оскільки «поетичний текст – складна структура, всі елементи якої перебувають у тісному взаємозв'язку і взаємодії, постають носіями змісту, виконують певні функції» [5, с. 62]. Експресивний потенціал та семантичну багатоплановість метафор виразно представлено в поезії 60 р. ХХ ст. На думку дослідників, саме цей період відзначається «метафоричним вибухом». Яскравими представниками шістдесятиництва були В. Стус, Л. Костенко, М. Вінграновський, В. Симоненко, І. Жиленко, І. Драч, Д. Павличко, І. Дзюба та ін.

Оригінальністю й незвичністю метафоричних образів характеризується поезія Ліни Костенко, Івана Драча, Миколи Вінграновського. Їх творчість послужила матеріалом для нашого дослідження.

Традиційно метафору визначають як «вид тропів, побудованих на основі вживання слів та виразів у переносному значенні» [6, с. 328]. У сучасній лінгвістиці найпоширенішою є класифікація метафор за семантико-граматичним критерієм, згідно з яким науковці виділяють субстантивні (генітивні), ад'єктивні (прикметникові), дієслівні та комбіновані метафори.

Особливістю художнього зображення поетів-шістдесятників є їх прагнення насамперед відтворити психологічний стан людини, її хвилювання та нерідко страждання, тому в поезії найбільшу групу становлять психологічно та емоційно навантажені метафори. Одним із компонентів метафоричних конструкцій виступають традиційні поетизми *серце, душа, любов, біль, щастя* і под., наприклад, у поезії І. Драча: «душа захланна, непажера», «зринай, поете, з журної журби»; Л. Костенко: «чиясь душа, прозора при свічі», «душа належить людству і народам»; М. Вінграновського: «Зруйновані народи і стремління, поранені бажання і думки», «душа моя холодна і німа», «стобальний, стоглобальний біль» та ін.

Поширеним компонентом у метафорах виступають назви небесних світил: *зоря, сонце, зірка, місяць, небо, вечір*, наприклад, в І. Драча: «щире сонце», «Які сонця гіркаві розліляті – За сивим сонцем молоде жене», «Вже вечір зірний, волохатий, вже вічний вечір нависа»; у Л. Костенко: «І слухав місяць золотистим вухом»; у М. Вінграновського: «зоря над містом зібрана і чемна, ...точна і значенна... така зоря в своїм промінні чесна».

Завдяки динамічності, руху, змінності, що виражають дієслівні метафори (метафори, один член яких виражений дієсловом у переносному значенні), поети чітко передають зміни психологічних станів ліричного героя, презентують внутрішній стан людини. У таких конструкціях часто вживаються дієслова на позначення емоційного стану людини: *боліти, мучити, страждати* та ін., наприклад: в І. Драча: «сидить, як цяшок, і життя печалить»; М. Вінграновського: «болітимуть людські думки і груди», «до неба дибиться душа. Любов болить! Любов болить!» та ін.

Конденсовані, місткі образи виражають іменникові метафори, один із членів яких, як правило, виражений іменником у родовому відмінку (генітив). Часто такі конструкції побудовані на вживанні поетизмів *душа, серце, біль, любов*, а саме: у Л. Костенко: «туманності душі», «склепіння печалі»; у М. Вінграновського: «Любові нашої обличчя не люблю. Ї обличчя – то обличчя мук», «я знаю смак журби-зажурри».

Крім звичних метафор, у творах поетів простежуємо індивідуально-авторські метафори, які виражають авторське світобачення і презентують майстерність

поетичного слова митця. Так, цікаві образи створюють індивідуально-авторські метафори І. Драча: «золоте село», «людославне Запорожжя», «гіми підвівся дивен-ясновроден»; Л. Костенко: «чорна ніч, інкрустована ніжністю», «голос крилиці», «сусмішка дитячої фортуни», «літотис тиші»; М. Вінграновського: «лимонна тиша», «переобмлена юнь», «сон суворий темно-русий», «лимонний вітер», «троянда неба і землі» та ін.

Метафори поетів-шістдесятників виражають розгалужені й семантично багатомісткі образи, які передають комбіновані метафори (послання кількох різновидів метафор), наприклад: у поезії І. Драча: «за ним повіявся шлейф кленового святого падолисту», «руда, лиха доля молода пахне», «джерельна пам'ять», «солодкий дим обгорілих літ»; Л. Костенко: «тихий сад мойого подиву», «о, не взискуй гіркого меду слова»; М. Вінграновського: «Сосна печалі виростає у серці» та ін.

У творах поетів-шістдесятників метафора виступає найбільш активним образним засобом, навіть цілі строфи (вірші) побудовані на вживанні метафор, наприклад, у поезії Івана Драча «Оскарження Івана Гонта», а саме: «Многосте світу, тяжка й буденна, / Односте світу, метка й навіжена, / Дикосте світу, вертка й монотонна, / Лагодо світу з божого лона!».

Таким чином, метафори є складним й естетично виразним образним засобом у поетичному мовленні. У творах поетів-шістдесятників вони відіграють вагомий емоційно-експресивну роль. За допомогою метафор автори виражають власне світобачення, свою філософію життя. Метафори виступають активним засобом формування ідіостилією письменників.

Список використаних джерел:

1. Бабій І. М. Про метафоричне уживання кольороназв: традиційне й оказіональне (на матеріалі творів М. Коцюбинського і М. Хвильового) // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту. Серія: Мовознавство. – 2004. – 1(11). – С. 61-64.
2. Вінграновський М. С. Вибрані твори: У 3 т. – Т. 1: Поезії. – Тернопіль: Богдан, 2004. – 400 с.
3. Драч І. Лист до калини: Поезії, поеми. – К.: Веселка, 1990. – 286 с.
4. Костенко Л. В. Вибране. – К.: Дніпро, 1989. – 559 с.
5. Кравець Л. Динаміка метафори в українській поезії ХХ ст.: монографія. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 416 с.
6. Мацько Л. І. та ін. Стилістика української мови: Підручник. – К.: Вища шк., 2003. – 462 с.